



**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY**  
**Departament Badań Regionalnych i Środowiska**  
**Urząd Statystyczny w Poznaniu – Ośrodek Statystyki Miast**

Notatka informacyjna

WYNIKI BADAŃ GUS

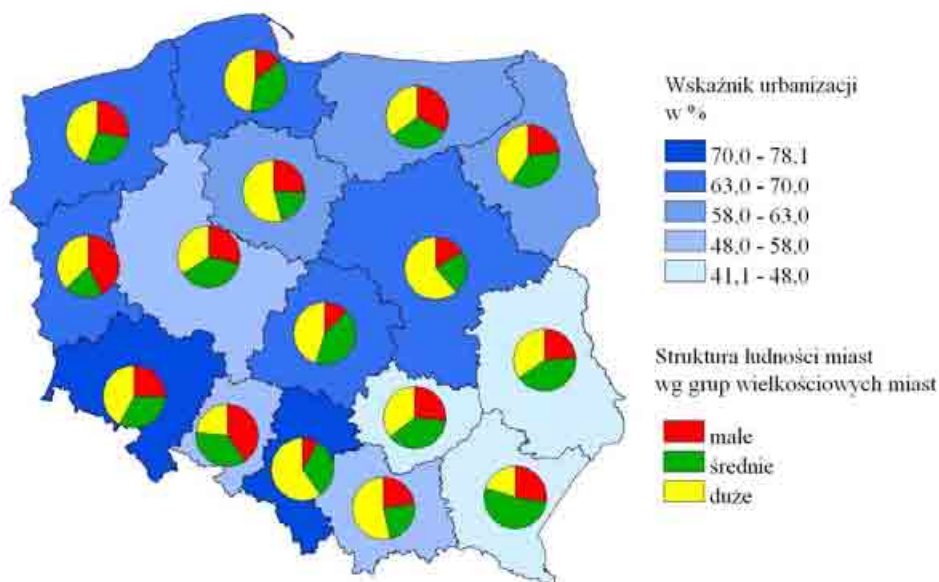
## Miasta w liczbach 2009

Publikacja *Miasta w liczbach 2009* jest kontynuacją wcześniejszych opracowań poświęconych polskim miastom. W porównaniu z poprzednimi edycjami rozszerzona została analiza, w tym o porównania dla lat 2000-2009, natomiast komplet tablic został zapisany wyłącznie w formacie elektronicznym. Opracowanie będzie się ukazywało w cyklu rocznym.

W obecnym kształcie publikacja składa się z dwóch integralnych części. Pierwsza zawiera rozbudowany komentarz analityczny, a druga (na płycie CD) – tablice dotyczące wszystkich miast z danymi za 2009 r. W tej części opracowania zaprezentowano również poszerzony zakres danych dla miast wojewódzkich.

W 897 polskich miastach w końcu 2009 r. mieszkało 23,3 mln osób, tj. 61,0% ludności kraju. Najbardziej zurbanizowane było województwo śląskie, gdzie ludność w miastach stanowiła 78,1% ogółu mieszkańców, zaś najmniej – województwo podkarpackie (41,1%). Najwięcej miast zlokalizowanych było na terenie województwa wielkopolskiego (109, tj. 12,2% ogółu miast polskich). W zdecydowanej większości (81,7%) były to miasta małe, liczące poniżej 20 tys. mieszkańców. Przeciętne polskie miasto w 2009 r. zajmowało 23,9 km<sup>2</sup> i liczyło 26 tys. mieszkańców.

**Wskaźnik urbanizacji oraz struktura ludności miast według grup wielkościowych<sup>1</sup> w 2009 r.**



<sup>1</sup> Miasta małe – liczba ludności poniżej 20 tys. mieszkańców, miasta średnie – 20 tys.-100 tys., miasta duże – 100 tys. i więcej.

Na 1 km<sup>2</sup> miast w 2009 r. przypadało średnio 1088 mieszkańców. Największą gęstość zaludnienia odnotowano w miastach województw mazowieckiego (1564 os./km<sup>2</sup>) i kujawsko-pomorskiego (1517 os./km<sup>2</sup>), a najmniejszą – w miastach województwa opolskiego (706 os./km<sup>2</sup>).

W porównaniu ze stanem z 2008 r., mimo zwiększenia o 5 liczby miast, ludność miejska zmniejszyła się o 10,0 tys. osób, przy czym warto zaznaczyć, że w ostatnim dziesięcioleciu spadek ten był najniższy. Na zmiany w liczbie ludności składają się trzy elementy: przyrost naturalny, saldo migracji oraz zmiany o charakterze administracyjnym.

#### Ludność w 2009 r.

Wyszczególnienie	Ludność (stan w dniu 1 I)	Przyrost rzeczywisty			Saldo zmian administracyjnych	Ludność (stan w dniu 31 XII)
		ogółem	przyrost naturalny	saldo migracji <sup>2</sup>		
w tys.						
Polska	38 135,9	+31,5	32,7	-1,2	x	38 167,3
Miasta	23 288,2	-27,9	14,7	-42,6	+18,0	23 278,2
Wieś	14 847,7	+59,4	18,0	+41,4	-18,0	14 889,1

W latach 2000-2007 w miastach utrzymywał się zapoczątkowany w 1998 r. ujemny przyrost naturalny, spowodowany głównie dużym spadkiem liczby urodzeń. Liczba ludności miast zmniejszyła się z tego tytułu o 77,5 tys. Dodatni przyrost naturalny z lat 2008 i 2009 (łącznie 27,3 tys. osób) zmniejszył ten ubytek do 50,2 tys. w latach 2000-2009.

W latach 2000-2009 zmiany relacji liczby ludności miast i wsi były niewielkie. W całym dziesięcioleciu saldo migracji ogółem było ujemne w miastach, a dodatnie na wsi.

Liczba kobiet na 100 mężczyzn w miastach nieznacznie wzrosła (ze 110 w 2000 r. do 111 w 2009 r.). W tym okresie wskaźnik feminizacji na wsi nie zmienił się i wynosił 101, a różnica pomiędzy miastem i wsią pozostawała na zbliżonym poziomie.

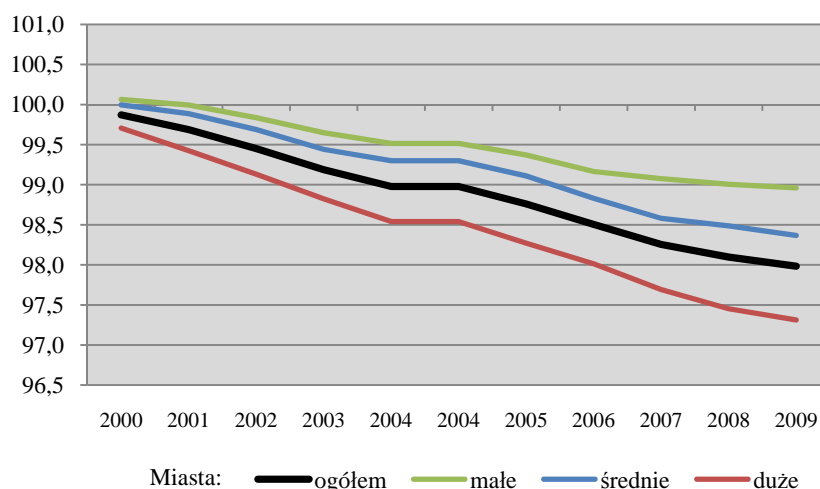
Dalsza analiza została ograniczona do 866 miast<sup>3</sup>, które na początku i na końcu omawianego dziesięciolecia, tj. w końcu 1999 i w końcu 2009 r., lokowały się w tej samej grupie wielkościowej. Według stanu w dniu 31 XII 2009 r. stanowiły one 96,5% ogólnej liczby polskich miast, a ich mieszkańcy to 98,3% ogółu ludności miejskiej.

W 2009 r., w porównaniu do stanu z końca 1999 r., liczba ludności w miastach była mniejsza o 471,3 tys. osób, tj. o 2,0%.

<sup>2</sup> Wewnętrznych i zagranicznych.

<sup>3</sup> W wyniku nadania praw miejskich oraz zmian w liczbie mieszkańców powodujących przesunięcia niektórych miast do niższej lub wyższej grupy wielkościowej, imienny skład poszczególnych grup w określonym przedziale czasowym jest różny, co oznacza, że dane w latach nie są w pełni porównywalne. Pogłębioną analizą nie objęto 31 miast, spośród których w omawianym okresie 23 uzyskały status miasta, a 8 zmieniło grupę wielkościową.

### Dynamika ludności miast według grup wielkościowych (1999=100)



W latach 2000-2009 udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w miastach zmniejszył się o 5,2 pkt proc. (do 17,2% w 2009 r.). Wzrósł natomiast o 2,3 pkt proc. udział ludności w wieku produkcyjnym (do 65,6%) i o 2,9 pkt proc. udział ludności w wieku poprodukcyjnym (do 17,2%). Największy spadek udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności wystąpił w grupie miast małych (o 6,5 pkt proc.), a najmniejszy w miastach dużych (o 4,1 pkt proc.). Odsetek ludności w wieku produkcyjnym wzrósł najbardziej w grupie miast małych (o 4,2 pkt proc.), a ludności w wieku poprodukcyjnym – w miastach średnich (o 3,3 pkt proc.).

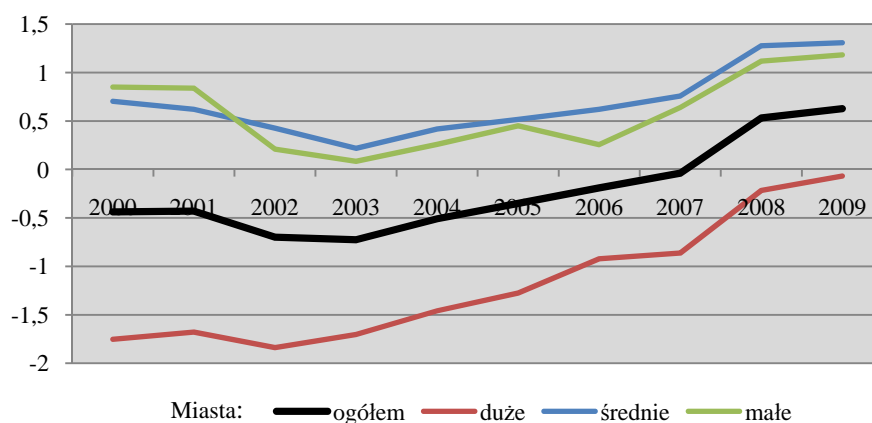
W okresie od 2000 do 2009 r. w miastach zarejestrowano łącznie 2,1 mln urodzeń żywych. Ich liczba w 2009 r. wyniosła 242,3 tys., tj. o prawie 40 tys. więcej niż w 2000 r. W 2009 r. wskaźnik urodzeń na 1000 ludności dla ogółu miast wyniósł 10,6. Najwyższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w grupie miast małych (10,9), a najniższa w dużych miastach (10,4).

W 2009 r. współczynnik zgonów na 1000 ludności dla ogółu miast wyniósł 10,0. Najwyższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w grupie dużych miast (10,4), a najmniej osób w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zmarło w miastach średnich (9,5).

Współczynnik zgonów niemowląt na 1000 urodzeń żywych w 2009 r. ukształtował się na poziomie 5,6 (w 2000 r. – 8,3). W poszczególnych grupach wielkościowych miast zamykał się on w przedziale od 4,9 w grupie miast średnich do 6,1 w dużych miastach (w 2000 r. odpowiednio 7,8 i 8,8).

W 2009 r. w badanych miastach przyrost naturalny na 1000 ludności wyniósł 0,6, wobec -0,4 w 2000 r. W latach 2000-2009 wartość wskaźnika w miastach małych i średnich była dodatnia. Natomiast grupę miast dużych we wszystkich latach charakteryzował ubytek naturalny (od -1,8 w 2000 r. do -0,1 w 2009 r.).

### Przyrost naturalny na 1000 ludności miast według grup wielkościowych



W latach 2000–2009 napływ migracyjny ludności do miast wyniósł ponad 2,3 mln osób. Z ogólnej liczby osób przybyłych najczęściej wybrało jako miejsce zamieszkania duże miasta (43,1%). Odpływ ludności z miast w tym okresie był o 18,0% większy od napływu. Spośród ludności migrującej z miast, dominowali mieszkańcy dużych miast, stanowiąc 41,3% ogółu migrantów. Ujemne saldo migracji odnotowano we wszystkich grupach wielkościowych miast, największy odpływ mieszkańców (w liczbach bezwzględnych) wystąpił w grupie miast średnich.

Efekty budownictwa mieszkaniowego w latach 2000–2009 w całym kraju przyniosły, obok wzrostu ilościowego, także istotne, korzystne zmiany jakościowe zasobów mieszkaniowych. W 2009 r. w 866 miastach oddano do użytkowania 109,1 tys. mieszkań, co w odniesieniu do 2000 r. oznacza wzrost o 57,2%. Nieco wyższy był przyrost powierzchni użytkowej nowych mieszkań. Przeciętnie w roku oddawano w miastach 84,6 tys. mieszkań, a przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 87,3 m<sup>2</sup>.

Największy wzrost liczby oddanych do użytkowania mieszkań odnotowano w miastach małych (w 2009 r. o 67,7% w porównaniu z relatywnie niską liczbą mieszkań w 2000 r.). W grupie małych miast dominuje indywidualne budownictwo mieszkaniowe. Przeciętna powierzchnia nowego mieszkania wyniosła w 2009 r. 104,9 m<sup>2</sup> i była znacznie większa niż w miastach średnich i dużych.

W szerszym zakresie informacje o miastach zostały zaprezentowane w publikacji GUS *Miasta w liczbach 2009* i udostępnione na stronie internetowej: [http://www.stat.gov.pl/gus/5840\\_731\\_PLK\\_HTML.htm](http://www.stat.gov.pl/gus/5840_731_PLK_HTML.htm).